

openbaar ministerie
ministère public

Collège des procureurs généraux

Bruxelles, le 18 janvier 2018

**CIRCULAIRE N° 02/2018 DU
COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS
D'APPEL**

Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Madame/Monsieur le Procureur du Roi,

Madame/Monsieur l'Auditeur du travail,

**OBJET : Directive « flash » – Arrêt n°
148/2017 de 21 décembre 2017 de la Cour
constitutionnelle**

College van Procureurs- generaal

Brussel, 18 januari 2018

**OMZENDBRIEF NR. 02/2018 VAN
HET COLLEGE VAN
PROCUREURS-GENERAAL BIJ
DE HOVEN VAN BEROEP**

Mijnheer de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mevrouw/Mijnheer de Procureur des
Konings,
Mevrouw/Mijnheer de Arbeidsauditeur,

**BETREFT: “Flashrichtlijn” – Arrest nr.
148/2017 van 21 december 2017 van het
het Grondwettelijk Hof**

Service d'appui du ministère public
Boulevard de Waterloo 76 - 1000 Bruxelles
Tél. : 02/557.42.00
e-mail : sdaomp@just.fgov.be

Steundienst van het Openbaar Ministerie
Waterloolaan 76 - 1000 Brussel
Tel.: 02/557.42.00
e-mail: sdaomp@just.fgov.be

Bruxelles, le 18 janvier 2018

Brussel, 18 januari 2018

Le procureur général près la cour d'appel à Anvers, Président du Collège des procureurs généraux,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen, Voorzitter van het College van Procureurs-generaal,

Patrick VANDENBRUWAENE

Le procureur général près la cour d'appel à Liège,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik,

Christian DE VALKENEER

Le procureur général près la cour d'appel à Gand,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent,

Erwin DERNICOURT

Le procureur général près la cour d'appel à Bruxelles,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel,

Johan DELMULLE

Le procureur général près la cour d'appel à Mons,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Bergen,

Ignacio de la SERNA

“FLASHRICHTLIJN” – ARREST NR 148/2017 VAN 21 DECEMBER 2017 VAN HET GRONDWETTELIJK HOF

I INLEIDING

Tegen de wet van 5 februari 2016 (potpourriwet II) werden meerdere beroepen tot vernietiging ingesteld. Bij arrest van 21 december 2017 heeft het Grondwettelijk Hof zich uitgesproken over 11 aspecten van bovenvermelde wet die door de verzoekers in strijd werden geacht met de Grondwet. Het arrest werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatblad van 12 januari 2018 en heeft uitwerking vanaf die datum. In deze omzendbrief wordt stilgestaan bij de vernietigde bepalingen, de gevolgen daarvan vanaf de publicatie van het arrest in het Belgisch Staatsblad, en enkele interpretaties van het Grondwettelijk Hof. De vernietiging van sommige bepalingen is gepaard gegaan met de vernietiging van daarmee onlosmakelijk samenhangende bepalingen waardoor het effect van het arrest veel ingrijpender is geworden. Ook dat aspect wordt belicht.

II SAMENVATTING RICHTLIJNEN VAN HET OPENBAAR MINISTERIE – FLASHRICHTLIJN

- 1. Vernietiging van de veralgemeende correctionaliseerbaarheid van misdaden

De vernietiging van de artikelen 6, 121, 122, 123 van de wet van 5 februari 2016 heeft tot gevolg dat artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden wordt hersteld in zijn vorige toestand, namelijk deze zoals vervangen bij de wet van 21 december 2009 en gewijzigd bij de wetten van 27 december 2012 en 14 januari 2013.

Vanaf de publicatie van het bovenvermeld arrest van het Grondwettelijk Hof in het Belgisch Staatsblad dient bijgevolg opnieuw toepassing te worden gemaakt van de lijst correctionaliseerbare misdaden geldend voor de inwerkingtreding van de wet van 5 februari 2016. Er wordt verwezen naar de omzendbrief COL 6/2010 herwerkte versie 28 november 2013 waarin deze lijst grondig wordt geanalyseerd bij de bespreking van de bevoegdheid van het hof van assisen. Deze omzendbrief herwint wat dit aspect betreft zijn volledige kracht vanaf 12 januari 2018, datum van publicatie van het bovenvermeld arrest van het Grondwettelijk Hof.

Gelet op de bekendmaking van het arrest van het Grondwettelijk Hof op 12 januari 2018 kan geen verwijzing of rechtstreekse dagvaarding met aanneming van verzachtende omstandigheden meer gevorderd of beslist worden met betrekking tot misdaden die krachtens voornoemde lijst tot de exclusieve bevoegdheid van het hof van assisen behoren.

- 2. De strafmaat en de handhaving van de gevolgen van de vernietigde wetsbepalingen

Het Grondwettelijk Hof vernietigt de volgende straffen welke bij artikel 6 van de wet van 5 februari 2016 in artikel 25 SW werden ingevoegd:

“Hij is ten hoogste achtentwintig jaar voor een met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij is ten hoogste achtendertig jaar voor een met opsluiting van dertig tot veertig jaar strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is.

Hij is ten hoogste veertig jaar voor een met levenslange opsluiting strafbare misdaad die gecorrectionaliseerd is”.

Ten aanzien van feiten gepleegd vanaf 12 januari 2018 – datum van de bekendmaking van het arrest van het Grondwettelijk Hof - is de hoogste correctionele vrijheidsbenemende straf bijgevolg 20 jaar gevangenisstraf.

Voor de periode tussen de inwerkingtreding van de wet van 5 februari 2016¹ en vóór 12 januari 2018 geldt hetgeen volgt: de arresten van de kamer van inbeschuldigingstelling of de beschikkingen van de Raadkamer waarbij misdaden die vroeger niet correctionaliseerbaar waren bij toepassing van de vernietigde wetsbepalingen gecorrectionaliseerd en verwezen werden naar de correctionele rechtbank, evenals de dagvaarding van het openbaar ministerie met mededeling van verzachtende omstandigheden, behouden “als beslissing” hun gevolg zowel wat betreft de vating van de correctionele rechtbank, als de toepasbare straf.

Het Grondwettelijk Hof handhaaft immers de gevolgen van de *artikelen 6, 15, 17, 1° en 2°, 18, 1° en 2°, 19, 2°, 36, 121 tot 123, 151, 155 en 170, 2° van de wet van 5 februari 2016 ten aanzien van de beslissingen die op grond van die bepalingen zijn genomen vóór de datum van bekendmaking van het arrest in het Staatsblad, namelijk vóór 12 januari 2018*. Het Grondwettelijk Hof stelde bovendien met betrekking tot de vernietiging (B.15.2): “*Aangezien de artikelen 15, 17, 1° en 2°, 18, 1° en 2°, 19, 2°, 36, 122, 151, 155 en 170, 2° van de wet van 5 februari 2016 onlosmakelijk verbonden zijn met de artikelen 6 en 121 van dezelfde wet, dienen zij eveneens te worden vernietigd*”. De handhaving van de gevolgen van de vernietigde wetsbepalingen ten aanzien van de beslissingen die erop gegrond zijn, kan niet anders begrepen worden dan als de handhaving van het onlosmakelijk geheel van wetsbepalingen waarop deze beslissingen gegrond zijn met inbegrip van de mogelijkheid hogere correctionele straffen uit spreken voor feiten die vóór de inwerkingtreding van de wet van 5 februari 2016 tot de bevoegdheid van het hof van assisen behoorden, en sinds de bekendmaking van het arrest van 21 december 2017 opnieuw tot de bevoegdheid van dit hof behoren.

Er wordt verwezen naar de meer omstandige redengeving opgenomen in deze omzendbrief.

Het behoud van de mogelijkheid verhoogde correctionele straffen uit te spreken jegens de bovenvermelde gecorrectionaliseerde misdaden moet evenwel getemperd worden in het licht van het Grondwettelijk gelijkheidsbeginsel en artikel 2 Sw. Het is niet aanvaardbaar dat de correctionele rechtbank een vrijheidsbenemende straf van langere duur zou kunnen uitspreken ten aanzien van misdaden die vóór de inwerkingtreding van de wet van 5 februari 2016 tot de bevoegdheid van het hof van assisen behoorden dan deze die het hof van assisen zelf na aanneming van verzachtende omstandigheden zou kunnen uitspreken, te weten 20 jaar voor misdaden bestraft met 20 tot 30 jaar opsluiting, en 30 jaar voor misdaden bestraft met levenslange opsluiting.

Tegen een vonnis of een arrest dat een ander standpunt inneemt zal hoger beroep of voorziening in Cassatie ingesteld worden.

- **3. Handhaving van de gevolgen van de vernietigde wetsbepalingen versus de procedure van intrekking**

Het Grondwettelijk Hof handhaaft bij algemene beschikking en zonder tijdsbeperking de gevolgen de vernietigde wetsbepalingen ten aanzien van de beslissingen genomen vóór de bekendmaking van het arrest. De procedure tot intrekking van in kracht gewijsde gegane

¹ Artikel 143 van de wet van 5 februari 2016 bepaalde dat art. 121 van toepassing is op de zaken die nog niet in beraad zijn genomen inzake de regeling van de rechtspleging door de kamer van inbeschuldigingstelling op de datum van de inwerkingtreding van artikel 143, zijnde op 29 februari 2016 (tiende dag na publicatie van de wet van 5 februari 2016 in het B.S.)

beslissingen van strafgerichten voorzien bij de artikelen 10 en volgende de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof kan daardoor niet aangewend worden. Deze procedure beoogt immers bij toepassing van artikel 13, § 1 van de bovenvermelde bijzondere wet precies de veroordeling of opschorting van de veroordeling – of de gevolgen van de in kracht van gewijsde beslissing gegrond op de vernietigde wetsbepalingen - ongedaan te maken², wat strijdig is met het dictum van het arrest van het grondwettelijk Hof dat een absoluut gezag van gewijsde geniet.

Tegen een vonnis of een arrest dat een ander standpunt inneemt zal hoger beroep of voorziening in Cassatie ingesteld worden.

- **4. De huiszoeking kan niet meer gevraagd worden in het raam van een mini-onderzoek**

Gelet op de vernietiging van artikel 63, 1° van de wet van 5 februari 2016 en het behoud van de gevolgen ervan voor de huiszoekingen die werden uitgevoerd vóór de bekendmaking van het arrest van het Grondwettelijk Hof in het Belgisch Staatsblad – namelijk vóór 12 januari 2018 - kan vanaf die datum geen huiszoeking meer gevraagd worden bij mini-onderzoek.

Het is aangewezen indien praktisch haalbaar een gerechtelijk onderzoek te vorderen met het oog op het afleveren van een nieuw huiszoekingsbevel.

² Zie eveneens artikel 14 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof: hetzelfde geldt voor de internering